

Kronika

Slavističnega društva Slovenije

[Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html](http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html)

Izdaja Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana
Izdajatelj je lastnik glasila.

List za člane društva

Gradivo zbira, ureja in zanj odgovarja

Miran Hladnik

Ljubljana, 1. 11. 2004

Letnik 8, št. 47

[Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika47.html](http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika47.html)

Najprej se zahvalimo dosedanjemu uredniku Zoltanu Janu, ki je Kroniko gor postavil, jo osem debelih let urejal v splošno zadovoljstvo vseh slavistov in tako nemalo pripomogel, da se bolje poznamo in vemo, kaj kdo počne in da spadamo skupaj. Zoltan je za začetek tele številko prispeval še nekaj zapisov; zadnji ima datum 6. oktobra.

6. 7. 2004 Odmevi na Kroniko št. 46

Zoltan, upam, da je Kronika utrpela veliko luknjo le zaradi mukotrpnih del okrog selitve in da ste zategadelj spregledali moj dve strani dolg članek v Primorskem dnevniku z dne 24. julija 2004 o Kraškem, velikem evropskem pesniku [Gre za zbirko napak, ki so jih zagrešili različni pisci ob proslavljanju Kosovelove stoletnice.]. Kolikor ni molk nameren, saj živ krst ni reagiral nanj. Ali se vsi strinjajo z mano, ali z vami vred, kar je za kronista nedopustno, namerno ignorirate status quo. Nisem opazila, da bi omenili tudi dolgi članek *Za zgodovinski spomin. Kosovelova stoletnica v znamenju... shlamparije?* v reviji Srp (št. 61/62, 2004). kaj pravite, se za kronista spodobi molk? – **Jolka Milič**. *Pripis pisca Kronike: zardevam, ampak ob stoletnici Srečka Kosovela je izšlo toliko gradiva, da vsega nismo mogli niti približno povzeti, kot smo tudi jasno obelodanili. Molčeči pristanek kritiziranih avtorjev pa lahko pomeni tudi to, da marsikdo raje pogoltno očitke, kot bi se prepiral s sežansko gospodinjjo. Sicer pa sem polaskan, da tako cenite moje notice.*

6. 7. 2004 Tisk 46. številke Kronike: 114.240,00 SIT, poštnina: 59.247,00 SIT.

6. 7. 2004 Pogrešane kolegice in kolegi. Pošta nam tokrat ni vrnila nobenega izvoda Kronike št. 46.

15. 9. 2004 Ob 14 uri je na 3. programu Radia Slovenija potekala enourna okrogla miza na temo slovenščina na tujih univerzah. Sodelujoči: izr. prof. **Simona Kranjc**, mag. **Mojca Nidorfer Šiškovič**, lektorici iz Zagreba in Tübingena ter lektorja iz Katovic in Rima. Lep pozdrav, **Uroš Urbanija**.

16. 9. 2004 Podiplomci naj si ogledajo razpis za študij v Švici (www.bbw.admin.ch/eskas.html) in za nemške raziskovalne štipendije (www.daad.de/stipendien). – **Miran Hladnik**

16. 9. 2004 Na Celovski univerzi in v Musilhaus v Celovcu se bo 30. septembra in 1. okt. dogajalo zborovanje pod naslovom Evropa brez meja v glavi: Enciklopedija evropskega Vzhoda. Več na <http://www.efit.at/eculture/projekt.asp?Projektname=EEO> oz. na naslovu eeo@uni-klu.ac.at. – **Miran Hladnik**

18. 9. 2004 Koroški deželni glavar Haider je ostro napadel Zakon o javni rabi slovenščine. Neposredni povod za to je bilo sodelovanje avstrijskih podjetij na celjskem obrtnem sejmu, kjer bi morali imeti kataloge tudi v slovenščini (*Delo* 20. 9. 2004, 24, in *Primorski dnevnik* 18. 8. 2004, 5).

20. 9. 2004 Slavistično društvo Slovenije in Zavod Republike Slovenije za šolstvo tudi v šolskem letu 2004/2005 vabita učence 7. in 8. razreda osemletke, 8. in 9. razreda devetletke ter dijake srednjih šol in njihove mentorje na *tekmovanje v znanju slovenščine za Cankarjevo priznanje*. Mladi se bodo lahko pomerili na štirih zahtevnostnih stopnjah. *Šolska tekmovanja* bodo potekala hkrati po vseh šolah v sredo, 9. februarja 2005, ob 13.30. Učenci in dijaki bodo reševali naloge, ki jih zanje pripravljamo na Zavodu RS za šolstvo v sodelovanju z učitelji praktiki. Šole morajo poslati najkasneje do 20. januarja 2005 pedagoškemu svetovalcu na območno enoto ZRSS prijavo tekmovalcev (po stopnjah) in natančen naslov šole. *Vseslovensko tekmovanje*, organizirano po območjih organizacijskih enot Zavoda RS za šolstvo oziroma slavističnih društev, bo v soboto, 19. marca 2005, ob 9.00. Šole po izpeljanih šolskih tekmovanjih najkasneje do 1. marca 2005 prijavijo na naslove območnih enot ZRSS po tri oziroma ustrezno število na vsaki zahtevnostni stopnji najbolje uvrščenih tekmovalcev za vseslovensko tekmovanje (Pravilnik o tekmovanju za Cankarjevo priznanje, 19. člen). V šolskem letu 2004/2005 je naslov tekmovanja *ZORENJE SVETA – ZEMLJE IN MORJA, NEBA IN ČLOVEKA*. Z letošnjim razpisom tekmovanja za Cankarjevo priznanje želimo usmeriti pozornost mladih bralcev v aktualna besedila štirih pisateljev: Mateta Dolenca, Marjana Rožanca, Draga Jančarja in Lojzeta Kovačiča. Razpis tekmovanja, Pravilnik o tekmovanju za CP in dodatna pojasnila so oz. bodo objavljeni tudi na spletni strani (Zavod RS za šolstvo, predmetna skupina za slovenščino, Cankarjevo tekmovanje, www.zrss.si).

21. 9. 2004 *Visoška kronika, Pod svobodnim soncem, Menuet za kitaro ...* so nekateri naslovi, ki [...] so naši deželi dali nepozaben pečat.[...] Dnevnik bo s svojo zbirko potrkal tudi na mednarodna vrata in podaril svojo zbirko lektoratom slovenščine na tujih univerzah. V okviru vseh teh načrtov bodo dekan Filozofske fakultete **Božidar Jezernik**, predsednik uprave Dnevnika **Branko Pavlin** in predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik izr. prof. dr. **Marko Stabej** sklenili dogovor, ki bo poskrbel, da bodo Dnevnikove zbirke knjig našle pot v lektorate, ki se nahajajo v tujini.

21. 9. 2004 V ljubljanski knjigarni Konzorcij je založba Didakta predstavila pred kratkim izdano *Enciklopedijo glasbe* [...] Na predstavitvi knjige so trije prevajalci imeli referate – Mario Batelić o strukturi in namenu knjige, Tatjana Capuder o terminologiji in težavah pri prevajanju in spodaj podpisani o sovpadanju popularne glasbe in literature v 20. stoletju [...]. ((Poleg tega vse prav prijazno in s spoštovanjem vabim na dva literarnoglasbena večera – prvi bo 6. 10. ob 20.00 v Društvu pisateljev (večer z liriko L. Cohena), drugi pa 8. 10. (predvidoma) ob

21.00 v trnovskem KUD-u (šlo bo za predstavitvi dveh novih knjižnih izdaj KUD-a – prevoda romana Johna Fantea Vprašaj prah in pesniške zbirke Umila me je neka čudna rosa spodajpodpisanega.) Sodelovali bodo tudi Janez Hostnik, Jani Lah in Blaž Gregorin, znani in cenjeni slovenski glasbeniki.)) – *Matej Krajnc*

22. 9. 2004 V monografiji **Helene Dobrovoljc** *Pravopisje na Slovenskem* je prikazano reševanje pravopisnih vprašanj v 20. stoletju. [...] Helena Dobrovoljc je raziskovalka na Inštitutu za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU, v Laboratoriju za korpus slovenskega jezika. Osnovni področji njenega strokovnega ukvarjanja sta teoretična in praktična vprašanja pravopisa ter slovenska (obliko)skladnja v luči teorije jezikovne naravnosti, ki je bila tudi predmet njene doktorske disertacije. Cena: 2.800 SIT. *Naročila*: Založba ZRC, 01 740 64 64, www.zrc-sazu.si/zalozba. Vse naše izdaje so na voljo v Knjigarni AZIL na Novem trgu 2 v Ljubljani, 01 470 64 75, <http://azil.zrc-sazu.si>.

24. 9. 2004 Na naslovu <http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/kronika46.doc> se nahaja 46. številka Kronike SD, ki jo je sestavil Zoltan Jan s sodelavci. – *Miran Hladnik*

26. 9. 2004 *Evropski dan jezikov*. Na septembrskem zasedanju Evropskega parlamenta je predsednik posebej pozval poslance, naj ne govorijo v svojem, pač pa le v uradnih jezikih. S tem ni soglašal španski poslanec katalonske narodnosti, vendar njegove diskusije niso zapisali v zapisnik, ker ni uporabljal uradnega jezika EU. Irski poslanec pa je poudaril: »V tem parlamentu sedijo ljudje, ki vedo, kaj pomeni, če ne uživaš svobode govora in svobode do rabe maternega jezika ter če nimaš pravice, da otroke učiš lastne zgodovine in kulture. Ti ljudje potrebujejo jamstvo, da se kaj takega ne bo več ponovilo ...« Današnji *Primorski dnevnik* (str. 22) poroča tudi, da je Ustanova za valižanski jezik sprožila novo kampanijo za pospeševanje javne rabe tega jezika. V Španiji so varnostniki zahtevali pravico, da se galicijski jezik uporablja na razpoznavnih izkaznicah in pri izpitih ter da se organizirajo tečaji galicijskega jezika. V galicijskem jeziku so že razpoznavne izkaznice uslužbencev zdravstvene službe.

27. 9. 2004 V okviru deželnega radijskega programa Rai so začeli oddajati 15-minutni program »E perchè no ... po slovensko«. Ponedeljkove oddaje pripravljata *Jasna Rauber* in *Patrizia Vascotto*. Prim. *Primorski dnevnik* 28. 9. 2004, str. 7.

30. 9. 2004 Naše ladje na tujem. Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti v Ljubljani je v začetku novembra 2003 s pomočjo **Uroša Urbanije** (urosurbanija@hotmail.com), lektorja na rimski univerzi La Sapienza, vzpostavil spletno klepetalnico, kjer si lektorji slovenščine na tujih univerzah izmenjujejo izkušnje, informacije itd. Trenutno je najbolj živahna izmenjava informacij o prevajanju slovenskih leposlovnih del v tuje jezike, nakup slovenske literature za lektorate na tujih univerzah in kako se organizira obisk kakšnega profesorja na tuji fakulteti.

1. 10. 2004 Na začetni strani Univerze v Ljubljani www.uni-lj.si/kakovost lahko najdete novice, informacije in gradiva ter povezave o visokem šolstvu, zlasti o skrbi za kakovost, v Sloveniji, v Evropi in drugje. Poglejte **NOVO / NEWS** on higher education and research v Sloveniji [...] in v tujini / international news [...], povejte svojim kolegom in kolegicam. Če pa imate pripombe in predloge, jih sporočite. Lepo pozdravljeni – **Bogomir Mihevc**

1. 10. 2004 so se slovesno začela predavanja na koprski slovenistiki, **4. 10. 2004** na novogoriški slovenistiki (36 vpisanih; prvo predavanje je imel France Novak, gl. *Primorski dnevnik* 5. 10. 2004, 22), **8. 10. 2004** pa na novih slavističnih programih na Filozofski fakulteti v Ljubljani: polonistiki, slovaktiki in bohemistiki.

5. in 6. 10. 2004 Na Filozofski fakulteti v Ljubljani predavata dva češka gosta Slovenskega društva za primerjalno književnost. Prof. dr. **Miloš Zelenka** (Inštitut za zgodovino znanosti Češke akademije znanosti, Praga) predava na temo *Češka in slovaška šola primerjalne književnosti*. F. Wollman, izvrstni češki komparativist, član praškega lingvističnega krožka, je med obema svetovnima vojnama izdelal tipološko-primerjalno metodo, dopolnjeno s sodobnimi geografskimi vidiki, in še pred sovjetsko šolo Žirmunskega zarisal splošna načela literarnih procesov. Poudaril je utemeljenost slovanskih literatur v Sredozemlju in problematiziral delitev na Vzhod in Zahod. Wollman je zastopal morfološko usmeritev strukturalizma (tudi v komparativistiki), navdihnjeno s Husserlom in Ingardnom. Wollmanova tristopenjska obravnava svetovne književnosti je vplivala na pojmovanje svetovne književnosti pri slovaškem teoretiku D. Ďurišinu. Po predavanju je bila še predstavitev predavateljeve knjige *Literární věda a slavistika* (Praga, 2002). Prof. dr. **Ivo Pospíšil** (Masarykova univerza, Brno) je predaval na temo *The Problem of Slavism and its Context*. Avtor razčleni ključne pojme, povezane s problemi Slovanov, slavistike, slovanske vzajemnosti, slavanofilstva in panslovanstva. Po kritičnem komentarju politoloških pristopov k problemu zagovarja nujnost načelne preusmeritve znanstvene discipline, ki v najširšem smislu preučuje probleme Slovanov, slovanskih narodov, jezikov, literatur in kultur. Poudarja pomen t. i. območnih študijev (*area studies*) in integracijske tipologije žanrov, s čimer se ukvarja tudi Inštitut za slavistiko na brnski univerzi. Na koncu se ukvarja še z nekaterimi težavami slavistike in z njeno znanstveno organiziranostjo. Po predavanju je bila še predstavitev dveh novih knjig s področja primerjalne slavistike: F. Wollman: *Die Literatur der Slawen*. Ur. R. Ibler, I. Pospíšil (Peter Lang, 2003) in I. Pospíšil: *Slavistika na křižovatce* (Brno, 2003). – **Marko Juvan**

=====

Ustanova patra Stanislava Škrabca je v soboto 16. oktobra na Škrabčevi domačiji v Hrovači pri Ribnici podelila **štipendije za dodiplomski študij (Mojci Horvat in Jerneju Habjanu)**, za podiplomski študij (**Neži Zajc, Kozmi Ahačiču, Davidu**

Pucu, Karin Marc Bratini in Tadeju Strehovcu, jezikoslovno nagrado pa akademiku **Jožetu Toporišiču**.

Dušan Merc v sobotni prilogi *Dela* 16. okt.: "Slovenščina kot predmet vseh predmetov bi morala v ciljih doseči bistveno večjo todgovornost do nacionalne identitete in jezikovnega razvoja vsakega člana družbe. Zdaj pa je določena kot predmet, ki usposablja funkcionalno pismenost. To je uradniški odnos, kjer naj bi državljan izpolnjeval samo obrazce, o lastni zgodovini in identiteti pa mu ni treba vedeti nič. Učbeniki za slovenščino ne dajejo nobenih znanj, ki jih bomo morali imeti, ker smo v EU. [...] Kako si razlagate podatek, da je slovenski učenec z dvojko pri slovenščini v mednarodni raziskavi o bralni pismenosti dosegel vidnejši uspeh od sošolca, ki je odličnjak, s petico pri materinščini? [...] Vem pa, da so naši učbeniki za slovenščino grozljivi. V njih je le 40 odstotkov vsebine, ki krepi bralno pismenost. Da ne govorim, da je za slovenščino v devetletki kup knjig in da mora učenec v prvem triletju pri slovenščini uporabljati kar tri učbenike ali delovne zvezke. O tem bi morali najprej razmisliti didaktiki."

V *lingvističnem krožku* je 18. okt. o fonološkem pristopu k akustični analizi japonske in slovenske prozodije predavala **Nina Golob**.

V *knjigarni Filozofske fakultete* do konca oktobra študentje 1. letnika uveljavljajo 10-odstotni popust.

22. okt. 2004 je imel v Dvorani Borisa Podrecca v Mariboru *inavguracijsko predavanje* ob izvolitvi v rednega profesorja **Miran Štuhec**; naslov: Formalno-stilne, tematske in idejne določnice slovenske esejistike po drugi svetovni vojni.

[Http://www.slovenia-online.pl](http://www.slovenia-online.pl) – Društvo poljsko-slovenskega prijateljstva, strani ureja **Agnieszka Będkowska-Kopczyk**.

Sporočam vam, da si na straneh <http://nl.ijs.si/e-zrc/> lahko ogledate nov sveženj korespondence Žige Zoisa v znanstvenokritični e-izdaji kolega Luka Vidmarja. Kliknite na "gladivo v HTML", saj je prikaz v izvorni obliki XML namenjen tistim, ki bi jih zanimala računalniška "podzavest" edicije ... – **Matija Ogrin**

Sporočamo vam, da smo pravkar dopolnili našo ponudbo starejših in novejših knjig na naši spletni strani www.proantika.com Knjižni antikvariat – **Edo Torkar** s. p., Radovljica

Spletni forum o visokošolski didaktiki
<http://forum.arnes.si/ikonboard.cgi?act=SF:f=4>

Študentje tretjega letnika ljubljanske slovenistike imajo v letošnjem zimskem semestru priložnost pri literaturi prisluhniti seriji predavanj vabljenih gostov: **Francu Zadravcu, Tarasu Kermaunerju, Gregorju Kocijanu, Ladu Kralju,**

Denisu Ponižu, Miranu Štuhec, Silviji Borovnik, Petru Svetini, Jožici Čeh in Katji Mihurko-Poniž, večinoma na temo slovenske dramatike.

Andrej Pogačnik med Mnenji v *Delu* 18. 10. 2004 (*Zakaj se je Evropa odločila za bolonjsko shemo študija*) piše (kar ni v splošni zavesti), da bo bolonjska študijska shema obstoječe fakultete razbremenila diplomskega študija (prvih treh let do stopnje BA, ki ga bodo postopoma prevzemali kolidži, tudi zasebni) in nas usmerila v dvoletni MA- in doktorski študij. **Marijan Zlobec** se prav tam (*Mi v EU, oni pa k nam!*) pritožuje nad slovensko negativno kulturno izvozno bilanco. Komentiram: Glede izvoza literature se velja spomniti na repliko **Janija Virka** na nedavnem kongresu SDS v NM, da je z njo kot s pitno vodo: namenjena je v prvi vrsti pač domači porabi, ne izvozu.

Šolski ekskurzijski turizem. Občina Žirovnica želi od države prevzeti v last Prešernovo domačijo, vendar od države pričakuje pomoč za njeno vzdrževanje (*Žirovnica želi sama upravljati svojo kulturno dediščino, Delo* 11. 10. 2004).

Salzburški slavist prof. **Otto Kronsteiner** (*Avstrijci so že dolgo Slovenci, Delo* 11. 10. 2004) je na simpoziju avstrijskega veleposlaništva v Ljubljani postavil provokativno trditev, da od Miklošiča dalje Hrvatje ovirajo slovenistično stolico na Dunaju. Slovenskim domoljubnim čustvom je pokadil tudi z etimološko razlago imena Österreich, ki naj bi bilo prvotno Ostravica, in s tezo, da so Slovenci na današnjem ozemlju od pamtiveka, le jezik so menjali vmes: od keltskega preko latinskega do slovanskega.

Pisateljica **Marinka Fritz-Kunc** toži državo za 167,8 milijonov tolarjev, ker so ji pri deložaciji leta 1999 (po sklepu sodišča iz leta 1990) izgubili dragoceni rokopisni arhiv. Zastopniki lastnika stanovanja se ne spominjajo nobene škatle z arhivskim gradivom, trdijo pa, da je bilo stanovanje v času zasedbe v katastrofalnem stanju (iz *Dela*).

Zakon o jeziku zahteva sinhronizacijo otroških filmov. Ker se pri nekomercialnih filmih to ne spleča, filmotržci pričakujejo finančno pomoč od države (*Zakon draži in krati otrokom filme, Delo* 11. 10. 2004).

Pisma bralcev v *Delu* 18. 10. 2004 se sučejo izkjučno okrog jezikovnih in literarnih vprašanj: **Silvo Torkar** uči, kako je treba pisati gruzinska imena, **Silvo Kristan** krega olimpijca **Iztoka Čopa**, ker je dal veslašemu tekmovanju angleško ime *Čop challenge*, upokojenec **Marko Vreg** pa blagruje **Edvarda Kocbeka**, ki sedi v Tivoliju na klopici, medtem ko jih za žive sprehajalce ni.

=====

Alenka Hladnik je 24. 10. 2004 v Slovlitu opozorila na dokument z naslovom *Stališče Društva Pobuda za šolo po meri človeka do izbora knjig za domače branje, bralno značko, Cankarjevo priznanje in maturitetni esej*:

"Poziv staršem in učiteljem

1. Vsako literarno delo pušča takšne ali drugačne sledi pri mladem bralcu, še posebno, če prebranega niso sposobni zares čustveno predelati in ovrednotiti. Zato preprosto ni mogoče obiti morebitnih vzgojnih učinkov priporočenega ali obveznega čtiva v šoli. Tako tudi ni možno stati togo na stališču, da je vzgojni vidik "zunajliterarni kriterij" ali pa, da pomeni vsaka raba literature za vzgojne namene njeno zlorabo.

2. Društvo meni, da ni nobene razvojno-psihološke nuje, priporočati učencem in dijakom ali jih celo siliti k branju literarnih sestavkov oziroma knjig, ki niso primerni njihovi starosti in psihološki ter čustveni zrelosti.

3. Društvo meni, da je treba v javni šoli bolj kot do sedaj priznati staršem pravico do vzgoje njihovih otrok v skladu z njihovim svetovnim, življenjskim in verskim nazorom ter vrednotami.

4. Zato Društvo predlaga in poziva: Pri izboru priporočljivega ali obveznega čtiva je potrebno v prihodnje bolj upoštevati razvojno-psihološke in pedagoške vidike ter morebitne vzgojne učinke.

Zato želimo opozoriti strokovno javnost, naj v svojih odločitvah upoštevajo vse tiste starše in njihove otroke-dijake, ki jim ni vseeno, o čem razpravljajo in kaj vrednotijo in interpretirajo na maturitetnem eseju.

Namesto enega samega obveznega literarnega dela za maturo je treba ponuditi dijakom več tematsko različnih besedil, izbor pa prepustiti njim in njihovim staršem.

Pozivamo starše, da bolj budno spremljajo, kaj berejo njihovi otroci, učiteljem pa priporočamo, naj v naboru priporočene literature izbirajo več takih literarnih del, ki bodo učencu in dijaku pomagali odraščati v bolj zrele, odgovorne in srečne osebnosti. Prepričani smo, da je to skupna želja vseh, ki imamo mlade radi, zato od stroke, učiteljev-praktikov in staršev pričakujemo pripravljenost na dialog in sodelovanje."

Prvi je odreagirala **Aleš Bjelčevič**: "Poziv je vreden upoštevanja v toliko, kolikor a) bo koga motiviral za eno ali več okroglih miz, pogovorov in konferenc na to temo, na katerih bi imeli izhodiščno besedo starši; b) poziva starše, naj tudi sami berejo. V svoji splošnosti pa je poziv pomanjkljiv: potreben bi bil seznam inkriminiranih knjig in seznam njihovih neetičnih lastnosti. Poziv namreč izzveni v povzetek

"slabih (ne-dobrih) knjig ni dobro brati". To je seveda tautologija (kar ni dobro, ni dobro) in se z njo vsak strinja.

Presplošno je tudi izhodišče: "vsako literarno delo pušča neke sledi". Tudi vsak drug šolski predmet pušča sledi: zgodovina, sociologija, celo fizika itd. Kaj, če me kot starša moti, da se pri zgodovini, sociologiji, ekonomiji učijo kapitalistično ekonomijo, domobransko zgodovino, liberalno sociologijo? Prepričan sem, da so ti predmeti, če že govorimo o škodljivosti, VELIKO VELIKO bolj škodljivi od romanov. Za romane namreč na splošno velja, da se z njihovimi stališči ni treba strinjati, da so subjektivna; kot estetska in etična besedila so romani stvar okusa itd. – tako otroke najbrž učijo v šoli. Pri sociol., ekon., zgodov. pa se učijo, da gre za vedno zgolj za DEJSTVA in sicer, da jim šola predstavlja vsa dejstva (kar seveda ni res) in da iz dejstev samoumevno sledi njihova vrednost (kar je še manj res). Omenjeni predmeti so zato ideološki *par excellence*, ker v njihovo vsebino nihče ne dvomi.

Pa še logična zagata: treba je upoštevati nazore in stališča staršev. O vsaki stvari sta možni dve nasprotni stališči; ena skupina staršev bo imela stališče A, druga pa ne-A: nekdo bo rekel "Prežih pa ne, ker je presocialističen", drug pa "Prežih ja, ker je socialističen". Kaj zdaj?

PS: Ne vem, kaj pomeni, da je vzgojni vidik zunajliterarni kriterij oz. kdo to trdi. Če res obstaja stališče, da literarna besedila nimajo moralnega učinka in da je v razredu mogoče obravnavati vsako besedilo, ker se itak ukvarjamo z njegovo zgradbo, obliko, je to seveda napačno stališče. Načeloma napačno, seveda – v praksi pa najbrž vsi mrcvarimo prav formo, morale pa ne, kaj?"

Boža Krakar Vogel: Naj, kolikor vem, pojasnim ozadje "pobude za prijazno šolo" o domačem branju. Prejšnji teden sem imela razburljiv telefonski pogovor z vplivnim članom tega društva. Želel je izvedeti, kdo izbira maturitetno komisijo, pa sem rekla, da ric. Nadalje, kdo so člani, kdo je predsednik. Povedala sem (tudi, da jaz nisem več, pri izbiri pa sem še bila zraven). In potem, kdo izbira knjige za maturo in kdo si je izmislil tega pornografskega Zupana, gotovo kakšni liberalci, je menil. Pa sem odgovorila, da ne, da so bili zraven tudi Dular, pa Virk, ki decidirano nista liberalca (če so že nas in nekatere druge kar določili), odločitev o knjigah pa se sprejema s konsenzom. Vse to ga ni prepričalo o tem, da zadaj za to izbiro stoji liberalni duh brez vrednot, ki kvari mladino s pornografijo. Jaz sem mu dejala, da ima Zupanov roman še mnogo drugih kvalitete, da je v njem mogoče videti zelo kompleksen pogled na partizanstvo, na ideološko represijo, na preživetje v mejnih situacijah, da mehča duha bralcev za spravo, poudarja prijateljstvo, pa da ga je kanonizirala Nova revija (torej menda idejni bližnjiki) in da je komisija bolj mislila na te pomembne izzive za razmišljanje in opredeljevanje, kar je tudi cilj šolskih obravnav literature. Pa da bodo učitelji gotovo znali od dijakov izbežati razmišljanje o vsem tem in postaviti "pornografijo" na svoje mesto. Gospod je podvomil, da učitelji to znajo, da sploh

kdo kaj debatira z učenci, ki prihajajo iz šol čisto neuki in ne znajo naštetih pet Prešernovih nagrajencev. Eseje – tisto revščino – pa jim doma sestavijo babice in tete. In še mnogo takega. In da o tem, kaj bodo brali otroci, morajo odločati starši, ne pa peščica slavistov, ki nimajo pojma o vzgoji. Pa sem ga vprašala, kako bi bilo, če bi starši krojili v šoli psihologijo in matematiko, pa kaj meni o tem, da so otroci tri leta brali pri angleščini *Doriana Graya*, čisto nezdravo dekadenco! Ampak to ni tako važno kot slovenščina, mi je dejal. – No, in še mnogo takega, pa sem poskusila povzeti po spominu le približno bistvo pogovora. Najbrž nima smisla nakladati o stopnji kritičnega branja, ki ga na maturitetni ravni od bralcev pričakuje tudi razvojna psihologija in veda o bralčevem odzivu, pa o tem, da ga literatura spodbuja in se vsakdo, ki bere, lahko po svoje opredeljuje, če ne bere, pa ne itd. Zato le en praktičen pomislek: Ne vem, kako lahko nekaj strani z erotično vsebino v *Menuetu za kitaro* pokvari maturante, ki so večinoma že dali skozi maturantski izlet v Grčijo, ki imajo večinoma prost dostop do interneta, ki gledajo Galuničevo *Spet doma*, ki hodijo mimo kioskov in plakatov ... O vzgojni vlogi literature (ki ji je nihče ne odreka), pa o načinih izbiranja knjig za književni pouk, pa sem več povedala v *Poglavjih iz didaktike književnosti*, 2004.

Helga Glušič: Miran, tale reč od Društva je pa zanimiva! Ali imajo morda že seznam prepovedanih knjig? To bi otroke verjetno še posebej veselilo, kolikor jih poznam.

Petra Prohart Tomažič: [...] v 2. številki revije *Slovenščina v šoli* je izšel moj članek z naslovom *Domače branje v učnem načrtu*, v katerem opozarjam na izbirnost/na možnost izbire literature za obvezno in neobvezno/prostovoljno branje. Članek prinaša nekaj priporočil, pa tudi kritik. Naj zapišem samo sinopsis članka: Prispevek govori o pomenu in vlogi domačega branja v osnovni šoli. Poudarek je na prostovoljnem domačem branju za bralno značko. Branje naj bi osnovnošolce privlačilo, jim odpiralo nove poglede na svet, v katerem živijo, jih vzgajalo in pripravljalo na vstop v svet odraslosti. Učitelj/mentor naj ne bi omejeval učencev pri raziskovanju literature s predpisanimi in zapovedanimi seznamami knjig za branje, temveč naj bi jim svetoval in jih vodil pri izbiri knjig.

Breda Pogorelec: Dragi kolegi, tale debata z zahtevo, da bi starši izbirali (beri: cenzurirali) literaturo, me je pretresla. Pred pol stoletja sem kratek čas učila zunaj Ljubljane – in čeprav naj bi takrat bilo tako imenovano enoumje, sem lahko razvijala svoje delo po svoji presoji. Ob učnem načrtu seveda. Na robu slovenskega ozemlja je bilo že takrat aktualno slovensko nacionalno vprašanje. Tovrstno pojasnjevanje sicer ni bilo v programu, a ker sem ga sama študirala vse od leta 1947 (doživetje nacionalnega zatiranja na delovni akciji Šamac-Sarajevo – in 1948 izpit iz "narodne" zgodovine), se mi je zdelo prav, da o tem v šoli govorim. Sicer se mi je zgodilo, da me je eden od šestošolcev (poznejša druga gimnazija), ki mi je bil prijazno naklonjen, o priložnosti opozoril, da so nekateri, ki zapišejo vsako besedo – in potem je šlo to seveda naprej, a ustavilo me to ni. Glede literature pa:

poskušala sem biti ažurna in sem dijake opozarjala tudi na branje revij in aktualnosti na primer v *Naših razgledih*. – Toda ob tej debati me je včeraj ob TV poročilih pretreslo nekaj drugega, kar tudi spada med naloge slovenista: na vprašanje novinarke, ali je prav, da sredi Ljubljane v novi trgovini prodajalka (ali inštruktorka) ne zna sreči strankam v slovenščini, je mlada nakupovalka prepričano odgovorila, da je vseeno, saj da znajo angleško!! O tem nisem zasledila še nobene debate – pa sprašujem, ali slovenisti natanko 25 let po Slovenščini v javnosti res ne znajo (!) dopovedati učencem, da slovenščina v Republiki Sloveniji ni jezik njihove izbire, ampak njihovega bivanja, ustvarjanja, samozavesti. Tu se misel spotika – tudi literatura je ustvarjanje sveta v jeziku, ki ga živimo. Sama bi debato, ki je zašla v ideologijo enoumja (mislim da s strani staršev), peljala v drugo smer. Vprašanje pa je, ali pridejo današnji gimnazijci in drugi iz šole z vsaj približnim vpogledom v slovensko literaturo skozi zgodovino (sama sem hvaležna prof. Francetu Tomšiču, ki je bil moj razrednik pred maturo – tisti pregled, ki ga je Tomšič znal prikazati (ob lastni redukciji informacij), je bil osnova za kasneje. Da je vrednot, ki jih skušajo posredovati slovenisti, veliko, je znano – seveda pa nikomur ni mogoče ukazati, da jih sprejme – a ponuditi to možnost je treba – in o tej ponudbi bi kazalo odpreti razpravljanje v vsej stroki, ne samo znotraj didaktike.

Klemen Lah: [...] Žal je pobuda premalo konkretna, da bi se jo dalo verodostojno komentirati. Za začetek dialoga bi bil nujen seznam odlomkov, ki so sporni in otrokom nerazumljivi, konkretizirati bi bilo nujno veliko zelo splošnih fraz, pod katere se lahko podpiše vsak svetovni ali verski nazor (vsi si najbrž želimo, da bi otroci zrastle v zrele, odgovorne in srečne ljudi). Razvidno je le, da pobuda izraža – legitimno – mnenje določenega dela staršev, ki pa se ne more in ne sme uveljavljati kot splošno pravilo, saj je v marsičem izraz določenega življenjskega nazora. Pobudo bom komentiral le tam, kjer sem bolj določno razumel, kam "pes taco moli".

1. "Pri izboru priporočljivega ali obveznega čtiva je potrebno v prihodnje bolj upoštevati razvojno-psihološke in pedagoške vidike ter morebitne vzgojne učinke. Zato želimo opozoriti strokovno javnost, naj v svojih odločitvah upoštevajo vse tiste starše in njihove otroke-dijake, ki jim ni vseeno, o čem razpravljajo in kaj vrednotijo in interpretirajo na maturitetnem eseju." Gotovo je razvojno-psihološko-pedagoški dejavnik pomemben pri izboru knjig v OŠ, v srednji šoli, sploh pa pri maturantih, ki naj bi z maturo prestopili prag zrelosti in vstopili v svet odraslosti, pa je izpostavljanje tega dejavnika lahko hitro podcenjujoče in pokroviteljsko do mladih. Dosedanje poučevanje mi kaže, da učencem do zdaj ni bil tuja še nobena življenjska oz. bivanjska izkušnja, ki se je pojavila v literaturi. Odločilnega pomena je piščeva (in učiteljeva) predstavitev te izkušnje: če zna učitelj to izkušnjo približati na zanimiv (in nevtralen) način, je lahko še tako tuja, pa jih bo pritegnila, če pa je predstavljena dolgočasno, zanjo ne kažejo nobenega zanimanja, pa naj jim bo še tako bližnja in domača. Lansko leto npr. sta bila v maturitetnem izboru romana *Krasni novi svet* in *Alamut*, ki na temo spolnosti ne varčujeta z "grobimi"

prizori in besediščem, pa to večini maturantov ni preprečilo, da mi ne bi na vsakem koraku zagotavljali, kako sta jima prav ta romana pomagala pri razumevanju, kaj je to dobro in kaj slabo. Pred dvema letoma sem v okviru Cankarjevega priznanja "delal" roman *Filio ni doma* Berte Bojetu. Čeprav je roman "poln sodomije", dijakov od branja ni toliko odvracalo težko življenje glavne osebe, ampak prej hermetični pripovedni slog. "Sodomija" je bila pravzaprav ena izmed tistih stvari, ki jih je k branju najbolj privlekla. Njihov sklep pa seveda ni bil "Kul, tudi jst hočem to probat", ampak "Šit, tudi take stvari se dogajajo, zakaj jst o tem nč ne vem, zakaj so vsi o tem tko tih". Celo tako bi rekel: mislim, da je t. i. težkih tem oz. tem, katerih vzgojni učinek naj bi bil ničen/negativen, v učnem programu prej premalo kot preveč. Dostikrat doživim, da se dijaki najbolj odprejo prav pri obravnavi tem, za katere sem prepričan, da jih "razvojno-psihološko" presejajo. Včasih se odprejo celo preveč in marsikoga izmed staršev bi presenetilo, koliko izkušenj "odraslega" sveta že imajo njihovi otroci. Na žalost, ne iz knjig. In morda bi bila kakšna taka izkušnja manj, ko bi se z njo že prej srečali.

2. "Namesto enega samega obveznega literarnega dela za maturo je treba ponuditi dijakom več tematsko različnih besedil, izbor pa prepustiti njim in njihovim staršem." Menim, da je ta zahteva ob sedanji zasnovi mature, trenutnem številu ur za slovenščino, številu učencev v razredu in obremenjenosti učiteljev nerealna. Da pa bi izbor prepustili tudi staršem!?

Igor Kramberger: Dober dan, ker je analizo logicnosti in smisla poslanice Društva ustrezno analiziral ze Ales Bjelcevic, ni tu vec kaj dodati. Uwe Johnson je v svojih frankfurtskih predavanjih z naslovom Spremljajoce okoliscine (Belgeitumstaende; edition suhrkamp 1019, Frankfurt/M 1980) opisal tudi eno leto dela v zalozbi v New Yorku. Kot priznanega nemškega pisatelja so ga prosili, da pripravi berilo z odlomki iz nemske literature, napisane po II. svetovni vojni. Ker morajo v ZDA berila potrditi zdruzenja starsev in uciteljev in ker zalozba ni zelela izdati regionalno prilagojenih verzij berila, se je moral Uwe Johnson ravnati po tem, kar je ustno izrocilo glavnih urednikov zalozbe poznalo kot sprejemljivo za prebivalce San Antonia, Texas. Zanje bi bilo nesprejemljivo vsako berilo, v katerem bi odkrili:

- nasilje nad zivalmi
- dopuscanje ali povelicevanje asocialnega vedenja
- pozresnost
- neznosti med odraslimi
- uzivanje alkohola
- uzivanje opijatov
- kakrsnakoli seksualna dejanja
- neameriska pocetja
- omembo zakonoloma
- nespodobnosti z zivalmi

- dopuscanje in povečevanje nasilja med ljudmi
- zlorabo zivali etc.

Johnson je ugotovil, da skoraj ni dela v moderni nemški literaturi, ki bi prestalo nadzor p.t.a.s of S.A. Vec podrobnosti najdete v njegovi knjigi na straneh 399 do 401. Po skoraj 25 letih, od kar je knjiga izšla, me tako zgolj zanima, ce ima slovensko drustvo kaksno povezavo s p.t.a.s of S.A. Ali pa je to zgolj znamenje, kako dolgo traja, da pridejo pridobitve svobodnega sveta tudi v nase kraje?

Robert Žavbi: Sem absolvent slovenistike (pedagoska smer) in kot dolgoletni honorarni instruktor slovenscine opazam, da le redki starsi dejansko prebirajo knjige, ki naj bi jih njihovi otroci prestudirali za maturo, obenem pa je njihovo poznavanje leposlovja milo receno – porazno. Na svojih instrukcijah sem se tako ze navadil veleumnih izjav (Pazite! Od starsev!), da je Trubar napisal *Desetega brata*, da je Preseren tako ali tako samo pil, in da se vse znanje slovenscine (se vedno) zacne in konca pri Toporisicu. Kako naj torej starsi vrednotijo, kaj naj otrok bere in kaj ne, ce sami nimajo za to ustreznega vedenja? Izjeme so seveda izvzete.

Iz lastnih izkusenj (individualni pogovori z okrog 150 ucenci, dijaki in maturanti razlicnih ljubljanskih osnovnih in srednjih sol tekom 6–7 let moje instruktaze slovenscine) lahko zagotovim, da dijaki (pre)berejo zgolj in samo tisto, kar jim nalozijo ucitelji (po liniji najmanjsega odpora), ali pa se celo tega ne. Lazje je pac stvar od neke preplonkati, prepisati, itd. Vecina starsev iz mojih opazanj zelo redko spodbuja otroka, naj bere tudi druge leposlovne knjige, poleg tistih, ki jih itak morajo obvezno precitati za domace branje (zlasti v srednji soli). Ocitno se med starsi pojavlja trend, da pri svojih otrocih veliko raje vidijo pozitivno oceno pri anglescini ali matematiki, kot pa recimo vzorno in tekoce napisan literarni esej, ki je ponavadi v veliki meri rezultat rednega branja razlicnega leposlovja (in s tem seveda bogatenja maternega jezika) ... Kaj bi torej starsi znali priporociti svojemu otroku, naj vzame v roke za maturo? Mogoce Trubarjevega *Desetega brata*?

Igor Saksida: Ob prispevku *Izbor branja z napako* (Delo 22. 10. 2004) se čutim tako rekoč izzvanega, da o knjigi, ki je bila v njem označena kot sporna, spregovorim kot literarni zgodovinar in tudi kot nekdanji predsednik strokovne komisije za *večernico*. Ta komisija je namreč za leto 1998 ugledno literarno nagrado časopisne hiše *Večer* podelila prav knjigi *Princeska z napako* Janje Vidmar, delu, ki da je po mnenju *Društva pobuda za šolo po meri človeka* problematično, saj da Slovence prikazuje predvsem kot ksenofobe, učitelje pa kot *usekane*. Vendar ni namen tega mojega razmišljanja, pa tudi prostora (žal) ni za to, da bi podrobno razpravljali o resnični temi besedila, o njeni kompleksnosti in pretresljivosti: o sodobnem barbarstvu našega krasnega časa, o pregnanih in ponižanih, odrinjenosti in nasilju. In tudi ni smiselno, da bi podrobno predstavljali člane strokovne žirije, ki je delo nagradila – kdo bi utegnil zamahnuti z roko in reči: *Ah, tudi ta komisija je (bila) pod vplivom tiste in take in ene same Ideologije, tiste "ne naše", saj veste ... In strokovni razlogi, ko gre za "našo stvar", ne odtehtajo*

novih idejnih vrlin, zato niso nič pomembni – kot ni pomembno niti mnenje Slavističnega društva in drugih strokovnih komisij. – A glej si ga no: kakšno čudovito naključje! *Princeska z napako* je pozlačena tudi z zelo ugledno tujo nagrado "*Parole senza frontiere*" (Besede brez meja). Tej menda ne bodo oporekali strokovnosti in ideološkosti, ali pač? Nagrado je knjiga prejela na mednarodnem natečaju s tematiko spodbujanja sožitja, strpnosti in miru med narodi. Strpnosti? Sožitja? Miru? Koliko vsega tega "veje" iz besed cenjenega društva? Koliko razumevanja za pisateljsko svobodo, po kateri lahko pisatelj *slika tudi noč, da bi srce zakoprnelo po čisti luči* – kot bi rekel Ivan Cankar, na katerega tekmovanju je bila tema tudi imenitna knjiga Janje Vidmar. In "temne teme" so, pa naj nam bo kot staršem všeč ali ne, v slovenski in seveda tudi v tuji mladinski književnosti v razmahu: ustvarjalci tako že v slikanicah za najmlajše prikazujejo stisko ob razvezi staršev, smrt, vojno in koncentracijska taborišča, bolezen najbližjega, spolno zlorabo otroka in homoseksualnost. Kako visoka bi morala biti grmada, da bi nanjo spravili vse, kar je nastalo pod peresi starejših in sodobnih ustvarjalcev, ki jih seveda prebirajo vse generacije, starejše in sodobne? Bodo po novem skupaj pred pragom učilne zidane goreli Ingoličeva *Gimnazijka* ter *Kaja in njena družina* Polonce Kovač, *Avtomoto mravlje* Jožeta Snoja in *Sovražim vas* Berte Golob? Mislim, da temu ne bi smelo in da tudi ne bo tako: toliko je, upajmo, med nami strpnosti in medsebojnega spoštovanja, da lahko v berilih za slovenščino vidimo kot napredek to, da sta v njih skupaj Mirko Kunčič in Matej Bor. Kajti vzgojnost in etičnost je za branje literature važna stvar, zunajliterarno pa je le to, kar se literaturi vsiljuje "od zunaj". In zato je najmanj nenavadno, da lahko nekdo razume njeno *Princesko* kot "nevzgojno". Videti, razumeti, ovrednotiti, tudi kritizirati to, da lahko celo par metrov od naših varnih gnezd živi nekdo, ki ga je življenje brez njegove krivde vrglo v čas ledu in samote, je najbolj vzgojna stvar na svetu. Bolj vzgojna od vsakršne vzvišene pridige otroku, od vsakega seznama kreposti in pregreh, od vsakega vrlega otroškega zgleda – kar vse je bilo značilno npr. za slovensko mladinsko književnost v 19. stoletju. A za kaj takega, za torej pravo vzgojnost sodobne mladinske književnosti, je treba z našimi mladimi bralci v šoli in zunaj nje razvijati prav tisto kritičnost in presojo, ki jo ta ali oni starš v svojih razmišljanjih pogreša. Nevednost o problemih namreč vedno povzroči več škode kot znanje o njih, pravi znani ameriški profesor. Verjamem mu.

=====

Tom Ložar iz Kanade je 2. 10. 2004 v Slovlitu spodbudil debato oprimerljivosti ameriškega in evropskega (slovenskega) magisterija. Sodelovali so **Jože Andrej Čibej** (ameriški MA ni nujno slabši), **Bogomir Mihevc** (Nasi "magistri znanosti", vsaj tisti, ki gredo v tujino, se običajno bolje izkazujejo kot ameriški "mastri"), **Breda Pogorelec** (Če je kakšen naš magisterij slabši, to ni pravilo), **Donald Reindl** (Moj prvi ameriški magister (jezikoslovje) je trajal tri leta in napisal sem diplomsko nalogo, ki obsega pribl. 150 strani. Moramo vedeti, da v ZDA obstaja pribl. 5000 univerz (5000, ne 500), in da ni možno reci, kaj je povprečni ameriški

magisterij, ker kakovost se razlikuje med univerzami.), **Matjaž Babič** (nemški naslov je nedvomno vreden manj od ameriškega M. A., to za našega ne more veljati; magisterij, ki bo slabši od ameriškega M. A., bomo pri nas dobili šele z bolonjskim procesom.), **Primož Peterlin** (za poljski magisterij je res, da je lažji od ameriškega, in ker je Poljakov skoraj za celo Srednjo Evropo, je torej evropski magisterij v povprečju lažji od ameriškega).

=====

Vabila, večinoma za nazaj

14. 10. 2004 **Herta Lausegger** iz Celovca vabi na *mednarodno konferenco "MultiMeDialectTrans 2005"*, glej <http://www.kouvola.helsinki.fi>.

DZS vabi na prireditev in razstavo *Za devetimi gorami leži Terska dolina*; četrtek, 21. oktobra 2004, ob 18. uri, Knjigarna DZS, Mestni trg 26, Ljubljana. – **Breda Sivec**

Vabijo tudi k prijavi za nagrado za mlade evropske raziskovalce (http://www.dfg.de/en/international/young_researchers/euryi_award/index.htm).

Vabimo Vas na literarni večer jesenskega cikla *Studentskih literarnih večerov*, ki bodo potekali vsako drugo sredo v domačem vzdušju kluba Daktari (Krekov trg 7, nasproti glavne trznice). Večeri so v osnovi zamisljeni tako, da se predstavita mlajši in se neuvlejavljen avtor skupaj z že znanim, ki ima za sabo vsaj eno pesniško zbirko. Tokratni večer bo 27. oktobra ob 21. uri. Nastopile bodo pesnice treh generacij in treh različnih pesniških senzibilitet: **Miljana Cunta, Maja Vidmar in Erika Vouk**. – **Maja Murnik**

Historični seminar ZRC SAZU Vas vabi na predavanje *Slovenski pregovori: poznavanje, oblike in klasifikacija*. [...] Predaval bo prof. dr. **Peter Grzybek**. Prof. Grzybek je na Univerzi v Bochumu študiral anglistiko, slavistiko, pedagogiko in primerjalno književnost. V osemdesetih letih 20. stoletja je večkrat študijsko bival v Jugoslaviji, Sovjetski zvezi in ZDA. Od leta 1994 je profesor na Inštitutu za slavistiko Univerze Karla II. in Franca v Gradcu. [...] Med njegovimi številnimi objavami omenimo: *Zeichen – Text – Kultur: Arbeiten zu den kultursemiotischen Konzeptionen von V. V. Ivanov und V. N. Toporov* (1991), *Die Grammatik der sprichwörtlichen Weisheit von G. L. Permjakov: Mit einer Analyse bekannter deutscher Sprichwörter* (2000) in *Modellierungen von Geschichte und Kultur* (2000). Predavanje bo v torek, 12. oktobra 2004 ob 11. uri v dvorani Zemljepisnega muzeja Geografskega inštituta ZRC SAZU.

V četrtek 28. 10. 2004 bo ob 18h v ljubljanski knjigarni Konzorcij predstavitev dveh letos izdanih pesniških knjig spodajpodkracanege. Prva je izbor pesmi UMILA ME JE NEKA ČUDNA ROSA; izbor je uredil **Tomaž Hrovat**, spretna

beseda pa je delo **Borisa A. Novaka**. Knjiga je izšla pri založbi KUD-a France Prešeren. Založba KUD Štempihar iz Celja pa je 17. septembra 2004 izdala knjižico satiričnih sonetov iz obdobja 2000-04 z naslovom TRI PESNITVE. Spremno besedo za to knjižico sta napisali **Branka Gradišar** in **Petra Likar**, sicer srce in ožilje ljubljanskega Društva mladih jezikovnih ustvarjalcev, ki aktivno deluje že leto in pol in žanje uspehe z literarnimi večeri in drugim kulturno-organizacijskim delom, še posebej pa z izdajanjem študentskega literarnega zbornika Literarna zrna. – *Matej Kranjc*

Tečaj "Uvod v iskanje po elektronskih informacijskih virih" bo v torek, 2. novembra od 10. do 12.30 ure. Predstavili bomo, kje in kako sploh dostopamo do virov, kakšni so pogoji dostopa, kako izberemo ustrezen vir za iskanje ter Mrežnik – odsokočno desko do virov. V nadaljevanju prikažemo skupne značilnosti informacijskih virov in pojasnimo osnovna orodja iskanja. Predstavimo pojem bibliografskega zapisa, pregledovanje in vrste indeksov, uporabo tezavra, kdaj in kako uporabimo logične operatorje oziroma operatorje bližine, prikaz in izvoz zadetkov, iskalno zgodovino itn.

Tečaj "Osnove iskanja po internetu" bo v torek, 2. novembra od 14. do 16.30 ure. Predstavili bomo naslovni prostor interneta in kako nam pomaga pri iskanju, strukturo spletnih mest, kakšne iskalne strategije uporabimo pri iskanju po hierahično urejenih seznamih virov, iskalnikih in meta iskalnikih, kakšne so prednosti in omejitve iskalnikov, posebnosti različnih seznamov virov in iskalnikov ter kje in kako izberemo ustrezen iskalnik ali seznam virov za poizvedbo.

Tečaj "Znanstvene bibliografije in citatni indeksi" bo v torek, 23. novembra od 10. do 12.30 ure. Na tečaju predstavimo značilnosti znanstvenih bibliografij, na praktičnih primerih demonstriramo posebnosti iskanja, uporabo tezavra itn. Zatem predstavimo, katere znanstvene bibliografije pokrivajo posamične discipline, nadaljujemo z orisom citatnih indeksov, na praktičnih primerih pokažemo specifičen pristop k iskanju literature – iskanje po citirani literaturi in različne možnosti uporabe. Tečaj sklenemo s praktičnim prikazom možnih poti do besedila člankov: tiskanih in elektronskih znanstvenih časopisov v Sloveniji ter medbibliotečne izposoje. Na tečaju udeleženci opravijo tudi nekaj praktičnih vaj.

Tečaj "Elektronski časopisi" bo v torek, 23. novembra ob od 14. do 16. ure. Na tečaju predstavimo naročniške servise z elektronskimi časopisi in tudi, kako najti prosto dostopne naslove. Na praktičnih primerih pokažemo, kako ugotovimo, kateri naslovi so dostopni v Sloveniji. V nadaljevanju pokažemo uporabo servisa, kako ugotovimo, pri katerih naslovih imamo dostop do besedil člankov, predstavimo različne možnosti iskanja – po besedilu, vsebinskih oznakah itn., značilnosti različnih formatov besedila člankov, prikaz in pošiljanje besedil po elektronski pošti. Na tečaju udeleženci opravijo tudi nekaj praktičnih vaj.

Tečaj "Iskanje knjig" bo v četrtek, 25. novembra od 10. do 12.30 ure. Na tečaju predstavimo obseg in značilnosti različnih informacijskih virov za iskanje knjig. Na praktičnih primerih pokažemo, kako poteka iskanje po virih. Predstavimo naslednje skupine informacijskih virov: knjigotrške kataloge, kataloge knjižnic, nacionalne bibliografije, knjigarne na internetu ter servise elektronskih knjig. Tečaj sklenemo s praktičnim prikazom možnih poti do knjig: v slovenskih knjižnicah ali preko medbibliotečne izposoje. Na tečaju udeleženci opravijo tudi nekaj praktičnih vaj.

Tečaji bodo potekali v računalniški učilnici NUK (klet). Prijave sprejemamo na elektronski naslov *referalni-center at nuk.uni-lj.si*. – **Gorazd Vodeb**

=====

Založništvo Filozofske fakultete je izdalo nove knjige:

1. **Marko Marinčič**, *Grška književnost arhaične dobe*, Zgodovinski, problemski in bibliografski uvod, 2800 SIT

2. **Juraj Vanko**, *Slovaška slovnica za Slovence*, 3900 SIT

3. **Vesna Požgaj Hadži, Tatjana Balažic Bulc**, *Hrvatski jezik – srpski jezik*, Vodič za polaganje ispita na visokoj razini, 3700 SIT.

Kupite ali naročite jo lahko na naslovu Knjigarna FF, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana, 01 241 11 19, *knjigarna at ff.uni-lj.si*.

=====

Vročo diskusijo o euru/evru je odprl **Donald Reindl**, ki je ogorčen nad ravnanjem EU. Izjavo SDS s kongresa v Novem mestu je v zvezi s tem na radiu, v *Delu* in še kje objavil **Marko Jesenšek**:

Izjava Slavističnega društva Slovenije

Slovenski slavisti pozivamo Vlado RS, da se temu pritisku odločno upre in da Slovenija kot polnopravna članica EZ zahteva tako ureditev te problematike,

1. po kateri bomo v vseh slovenskih besedilih uporabljali slovenski zapis besedo evro (s črko v), pri prevajanju slovenskih besedil v tuje jezike pa se bo seveda tudi zapis te besede ustrezno preurejal;
2. po kateri bo ime skupne evropske valute na bankovcih zapisano večjezično, tudi po slovensko, na kovancih pa bi bila sprejemljiva rešitev s simbolno stilizirano črko E.

Tako ravnanje ne bi bilo samo potrditev razglasa, da je slovenščina eden izmed uradnih jezikov EZ, temveč nas k temu zavezuje tudi nedavno sprejeti Zakon o javni rabi slovenščine, saj med drugim določa, da "Republika Slovenija zagotavlja status slovenščine z aktivno jezikovno politiko" (člen 4) in da "skrbi za promocijo slovenščine po svetu" (člen 13).

Večjezični bankovci z upoštevanjem slovenščine ne bi smeli biti za demokratično in tehnološko razvito EZ nikakršen problem, saj smo jih imeli že v Jugoslaviji in celo v Avstro-Ogrski. Čeprav so morale nove članice prilagoditi svojo zakonodajo pravnemu redu EZ, se je treba zavedati, da se z njihovim vstopom niso samo razširile zunanje meje te povezave, temveč se je nekoliko premaknilo tudi težišče v kulturnem značaju EZ kot celote. Zato ni sprejemljivo mehanično sklicevanje na madridski dogovor med "starimi" članicami EZ, naj ima ime skupne evropske valute eno samo pisno podobo euro (s črko u). Omenjeni dogovor je bil pred leti lahko sprejet brez ugovorov, ker se taka pisna podoba po naključju ujema s stanjem v vseh takratnih uradnih jezikih EZ (razen v grščini) in torej ni šlo za vsiljeno unifikacijo oziroma za odpovedovanje svojim jezikovnim posebnostim (za grščino je bil dovoljen zapis v alfabetu). Zdaj pa se od novih članic EZ zahteva prav to.

Upoštevanje rešitve, ki jo predlagamo, bi pomenila tudi otipljivo potrditev številnih evropskih političnih deklaracij o jezikovnem pluralizmu, multikulturalnosti ipd. Evropske institucije si morajo bolj prizadevati za zmanjšanje svoje odtujenosti od Evropejcev, če želijo, da se bomo Evropejci (tudi "novi") identificirali z njimi, da jih bomo imeli res za svoje in da bomo tudi v pripravljeni evropski ustavni pogodbi videli poroštvo za ohranjanje, razvoj in krepitev svoje kulturne identitete.

Vlado Nartnik je v Slovlitu 13. okt. dal svojemu zapisu naslov *V spomin in opomin*: Ob Izjavi Slavisticnega društva Slovenije zoper rusenje nacela enakopravnosti za slovenscino in se stiri "obrobne" jezike v t. i. Eurouniji velja opozoriti na ponavljanje zgodovine, razvidno iz dogajanja v Benetkah in Rimu leta 867, kakor ga opisujeta XVI. poglavje Zitja Konstantina oziroma Panonske legende in VI. poglavje Zitja Metodija oziroma Moravske legende. Navedeno poglavje druge legende je ne glede na svojo kratkost dovolj jasno in se glasi takole: Ko je apostolik Nikolaj zvedel za taka moza, je poslal ponju, zelec ju videti kakor angela Bozja. Potrdil je njuno učenje in položil slovenski evangelij na oltar svetega apostola Petra. Posvetil pa je blazenega Metodija v duhovnika. Bilo pa je mnogo nekih ljudi, ki so bogokletno sramotili slovenske knjige, rekoc: Ne spodobi se, da bi kateri drug narod imel svoje crke, razen Judov, Grkov in Latincev po Pilatovem napisu, ki ga je napisal na Gospodnji kriz;" – te je apostolik nazval pilatnike ali trijezicnike ter obsodil. In je velel nekemu skofu, ki je bil za isto boleznijo bolan, da je od slovenskih ucencev posvetil tri duhovnike in dva lektorja.

V *Pisma bralcev* (Delo 11. 10. 2004) je **Ante Mahkota** poslal polemični odziv na Izjavo Slavističnega društva Slovenije:

Al' prav se piše euro ali evro,
slavistov četa srborita
politikom zdaj "u" očita,
kdo njih pa pravo trdi, to se praša.

Po pameti je taka sodba naša:
če Toporišiču "v" man'ka
sprejela ga ne bo nobena banka,
kar naj se muči brez obstanka.

Al' zarad' črke vreden več ne bode
in zarad' "u" ne bo nobene škode,
obhaja taka misel nas Slovence,

da pravdajo se ti možje znabiti,
za kar so se nekdanji Abderiti
v sloveči pravdi od oslove sence.

V nadaljevanju se zavzame (sklicujoč se na Prešerna) za ponovno uvedbo bohoričice, ker da imajo ubogi računalničarji s šumevci samo dodatno delo. Komentiram: Morda pa bi veljalo po tej logiki slovenščino kar ukiniti, ko imamo z njo same težave.

Breda Pogorelec: Dragi kolega, kar je napisal Ante Mahkota, je traparija, razen tega pa je Prešernu šlo za isti glas v DVEH pisavah – in Prešeren je bil proti metelčici. Prešerna pač slabo poznajo. Pri EURU gre pa za čisto drugo zadevo, naše stališče je v odboru za evropske zadeve DZ zadnjič zelo jasno razložila mag. Majda **Potrata**, pridružil se nji je poslanec **Barovič** – v vladi je to stališče zastopala ministrica za kulturo Andreja **Rihter** (smo zvedeli). Na TV je jasno povedal tudi prof. **Toporišič**. Gre za poseg v slovenski jezik od zunaj – ki je povrh vsega še nedodelan. Kolikor držijo časopisne vesti, je zaradi madžarskega in latvijskega veta stvar še odprta – in se bo najbrž razrešila tako, kot se mora. Gospod Mahkota s tem samo kaže, da ne razume, za kaj gre. Iz podlag (vseh nimam) – tudi izvirmih – pa je jasno, da jezikoslovna ekspertiza ni bila narejena tudi za druge jezike, a o tem zdajle ne bi več pisala. S Prešernovo kašo nima ta zadeva nobene zveze in kar boli me, ko prebiram te "duhovitosti".

Peter Weiss: Morda je bilo na tem forumu že navedeno, da pregled stanja imena evrovalute v različnih evrojezikih obstaja; nanj je bilo opozorjeno na prevajalskem forumu: <http://www.evertime.com/standards/euro/euronames.html>. Poučno, ni kaj.

Helga Glušič: Miran in Peter, prebrala sem predstavitev problema evra, kot ga objavlja Irec iz Dublina – Michael Everson – pri slovenščini pozorno upošteva tudi dvojino – in vidim, da k sreči skoraj ni jezika, ki ne bi imel s to zadevo svojih

problemov. Zato bi bilo na to treba pokazati z Emersonovega racionalnega vidika, da se ne bi počutili ogoljufane. Hvala Petru, da je opozoril na to gradivo!

Jaka Železnikar: Gre za simbolno podreditve novih 'divjih' članic v sistem 'dobrih-starih' članic, ki so izvedle širitev, ki si jo bi rade prikrojile po svoji meri. menim, da gre za precej bolj pomembno zadevo kot se vidi na prvi pogled.

Marjeta Longyka: precedens, ki pa se je pravno ne da argumentirati.

Kako predavati. Člani diskusijske skupine Humanist

(<http://www.princeton.edu/~mccarty/humanist/>) poročajo o slabih izkušnjah s konferenc, na katerih se referati berejo, namesto da bi jih pripovedovali (http://lists.village.virginia.edu/lists_archive/Humanist/v18/0249.html). Pravila za uspešno govorno izvedbo preberete na <http://www.si.umich.edu/~pne/acadtalk.htm>; iz njih povzeman določila za oblikovanje prosojnic: nič več kot 5–7 besed v vrsti, nič več kot 5 do 7 vrst na ekran (in nikoli brati besedo za besedo z ekrana!). pozornost poslušalcev po 15–20 minutah pade, zato so daljši nastopi manj smiselni. Bi poročali o svojih konferenčnih izkušnjah? Ip, miran

Simona Klemenčič: Bi. Včeraj sem se vrnila s konference Indogermanische Gesellschaft. Bolj kotne vsi razen mene so brali. Pred publiko so stopili s pripravljenim besedilom, ki jim ga je nekdo lepo prevedel v nemščino ali angleščino, govorili so točno dvajset minut in to lepo povezano in tekoče in brez napak. Jaz sem pa sproti pesnila v angleščino (ne da ne bi že prej zvadila, ampak vseeno), zmanjkalo mi je časa in sploh sem se nekam neumno počutila. Tako da bom naslednjič tudi sama naredila tako, kot se ne sme. **Meta Grosman:** Dragi Miran, k vizualni podpori. Za uporabo LCD je že znano, da povzroča gnitje možganov (prevajam 'it rots the brain'), ker ves čas ponuja poenostavitve. Sicer pa pri nas – vsaj v 15 – LCD večino časa ne dela ...

Miran Željko: Najprej se moramo vprašati, zakaj sploh sodelujemo na konferenci: samo zato, da odbrenkamo svoje (in poleg tega dobimo nekaj točk za objavo, službeno pot kombiniramo še s kakim privatnim opravkom itd.) ali želimo, da si poslušalci tudi zapomnijo kak del našega predavanja? Če nam gre samo za prvi cilj, se pač zadeve lotimo po liniji najmanjšega odpora. Če se poskusimo spomniti preteklih konferenc – katera predavanja so nam ostala najbolj v spominu? Tista, v katerih je govornik svoj referat bral kot radijska poročila, verjetno ne, razen če je šlo za kako izjemno idejo (a takšno je morda eno predavanje na konferenci). Tudi če predavatelj ni predstavil neke revolucionarne novosti ali če ni z našega področja, pa nam ostane v spominu predavatelj, ki zna živo predstaviti svojo idejo. Glede prosojnic je bila v prejšnjem sporočilu predlagana omejitev na nekaj kratkih vrstic na ekranu – razlog za to pa je povsem preprost: ali sploh berete, kaj je na platnu, če je to popisano kot knjiga, od zgornjega do spodnjega roba in od leve do desne? Jaz ne. Zakaj se torej truditi s tako množico besed, če je ljudje niti ne

preberejo, kaj šele, da bi si jo skušali (in zmogli) zapomniti – morda pa si bodo zapomnili kak poudarek, napisan le z nekaj besedami.

- > *Jaz sem sproti pesnila v angleščino (ne da ne bi že prej zvadila, ampak*
- > *vseeno), zmanjkalo mi je časa in sploh sem se nekam neumno počutila.*
- > *Tako da... bom naslednjič tudi sama naredila tako, kot se ne sme.*

Osnovni pristop je bil pravilen, nauk iz zgodbe pa ne: kadar neko stvar naredimo prvič, se silno redko zgodi, da jo naredimo najbolje – po nekajkratnih ponovitvah nam gre bistveno bolje (zakaj še tako izkušeni glasbeniki redno vadijo?). Predlagam torej, da "pesnjenje v angleščino" opravite doma in če vam gre pesmica dobro z jezika (ni nujno, da jo ob vsaki vaji poveste enako – celo koristno je, da poskusite različne pristope) že doma, bo šla dobro tudi na predavanju. Ni problem v tem, da se pri govorjenju včasih ustavite in ne govorite tako tekoče kot berete, da začnete z napačnim sklonom, da vam za trenutek zmanjka niti – te težave boste odpravili z vajo. Zdravko Zupančič na tečaju retorike dilemo "branje ali govorjenje" opiše tako zelo slikovito, da to potem sploh ni več dilema: "Glasno branje samemu sebi – samotno početje, glasno branje skupini ljudi – sramotno početje."

Aldo Rupel: Sem eden izmed prejemnikov res najrazličnejših poročil, ki jih dojemam bolj odmaknjeno čez rob glede na to, da živim v Gorici (Italija). En podatek mi je bil že pred letom dni zelo dragocen: tisti o elektronski knjižnici, ki jo je uredil in organiziral moj sošolec iz Trsta Franko Luin, ki živi na Švedskem. Sedaj pa se oglašam v zvezi z razmišljanjem, zaskrbljenostjo glede podajanja predavateljev. Po osnovnem zanimanju sem profesor telesne vzgoje (sicer pa tudi prevajalec, pisec, publicist in lektor) in sem specializiral psihomotoriko, kar pomeni med ostalim tudi telesno govorico in grupno dinamiko. V zvezi s tem bi lahko posredoval marsikaj – tudi v obliki seminarja – o neverbalnem sporočanju, kar je za predavatelje več kot zanimiva in koristna tema ... Če je kje kaj zanimanja, me poiščite.

Boža Krakar Vogel: Res zanimivo, da se je slovlitovski forum lotil teme, ki se mi kot "samodidaktiku" zdi odkrivanje že dolgo odkrite Amerike. Odkrivanje že odkritega je v tem, da se naj na javnih nastopih lastnih tekstov ne bere, naj se drži časovnih omejitev in načel uspešnega javnega nastopanja, od izreke do motorike. To seveda ne pomeni, da se svoje misli sproti zbira, prevaja in improvizira, ampak da tak nastop zahteva mnogo več priprave kakor časovno nepredvideno brano šlepanje na lastnem tekstu. Nastopi, ki vzbujajo vtis spontane učinkovite improvizacije, so najbolj naštudirani. Kakor sem slišala, bi kar nekaj nastopajočih na letošnjem slavističnem kongresu lahko služilo za šolski primer, kako se publiku ne predava in ne krade časa sledečemu nastopajočemu.

Slovlit je ponudil prostor prevajalcem, ki so iskali slovensko ustreznico izrazu *e-twinning*. Vprašala je **Tinkara B.** (e-povezovanje?, e-sodelovanje?), odgovorili

pa so **Peter Weiss** (dvojčkanje), **Milan V. Smolej** (enako), **Veronika Dintinjana** (e-partnerstvo), **Sonja Starc** (elektronsko pobratenje).

Na spletnih straneh Slavističnega društva Prekmurja in Prlekije sta objavljena program seminarja mentorjev tekmovanja za Cankarjevo priznanje in prijavnica zanj: <http://www2.arnes.si/~ssmsle8/Tretja%20stran/nm-kongres.html>. Prijavite se do 10. novembra.

Novosti na spletnih straneh Slavističnega društva Slovenije. Zapisnik občnega zbora SDS je na naslovu http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/zapisnik_oz.html. Informaciji o podelitvi častnega članstva **Mirku Križmanu** je treba dodati še podeljene nagrade: **Marcu L. Greenbergu, Alenki Valih Ropert, mag. Tjaši Jakop, Ireni Šinkovec in Bogomiri Kure**. Na spletnih straneh Zavoda za šolstvo (<http://www.zrss.si/default.asp?link=predmet&tip=6&pID=26&rID=20>) so poskrbeli za potrebne informacije tekmovalcem in mentorjem pri Cankarjevem priznanju in postavili poleg razpisa še pravilnik in gradivo za letošnje tekmovanje ter rezultate lanskega tekmovanja.

Univerza na Primorskem in Univerza Ca' Foscari iz Benetk sta 28. 10. v Piranu priredili enodnevni seminar na temo medkulturnosti in se domenili za sodelovanje, menda celo za ponudbo slovenščine v Benetkah.

Društvo Apokalipsa je izdalo tri češke knjižice. *Mesec in druge pesmi* Petra Hruške je prevedla **Anka Polajnar**, zgodbice Jana Balbána *Počitnice* pa **Bojana Maltarič**.

=====

Tehnične opombe. Tale številka Kornike v večji meri kot do sedaj citira prispevke iz diskusijskega foruma Slovlit (<http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit/>), ki združuje trenutno kakih 500 članov, zainteresiranih za debato o književnosti, jeziku, slovenstvu, šoli, univerzi ipd. Urednikova pobožna želja je, da bi se počasi tudi slavisti preselili od papirja za zaslon. Prednosti so finančne, tj. prihranek okroglo 200.000 sit na številko Kronike, in vsebinske, to je možnost nemudnega javnega odzivanja. Davek, ki ga plačujemo za hitrost, pa je v sprijaznjenju s še vedno šepastim servisiranjem naše jezikovne specifik: namesto šumevcev so v posameznih prispevkih tako kar czs-ji. Tudi uredniško poenotenje oz. prevajanje drugih besedilnih elementov (glava sporočila, nekatera ločila in pravopisne odločitve) se je izkazalo nesmiselno. Uredniško delo je bilo v poenotenju fonta in njegove velikosti, vrstičnega razmika, odstavkov, sloga, zapisa spletnih lokacij in enaslovov, pomišljajev in deloma narekovajev ter uporabe ležečega in krepkega tiska. Mogoče tu v prihodnje še kaj avtomatiziramo, saj je peš poenotenje raznolikih elektronskih sporočil na papirju zamuden posel. Kdor si želi prebrati Kroniko zvečer v postelji, ta jo bo še naprej dobival v papirnati obliki. Kdor pa želi dobivati novice iz slavističnega sveta sproti tako, kot dnevno prebira in odgovarja na epšto, tega toplo vabim, da se pridruži Slovlitu. Teme so zaenkrat take, da

Slovlit lahko obenem teši strokovne interese svojega izvirnega članstva in članov slavističnega društva. Če bi se v prihodnje izkazalo, da so interesi slavistov preveč specifični, ustanovimo svoj diskusijski forum. Pogoj je, da začnemo živeti z internetom. Naj vabilo podkrepim z vedno bolj samoumevnim sodobnim prepričanjem, da velja v eksistenco tega, česar ne najdemo tudi na spletu, resno podvomiti. Kost je vržena.

Miran Hladnik
miran.hladnik@guest.arnes.si

Tekmovanje za Cankarjevo priznanje, Vrhnika, 2004–05 **ZORENJE SVETA – ZEMLJE IN MORJA, NEBA IN ČLOVEKA**

Mentorjem osnovnih in srednjih šol

Spoštovani mentorji tekmovanja za Cankarjevo priznanje!

Slavistično društvo Slovenije tudi letos z Zavodom za šolstvo organizira Tekmovanje za Cankarjevo priznanje. Žal je prireditev letos izpadla iz kataloga stalnega strokovnega izpopolnjevanja. Tudi zato smo imeli z obveščanjem kar nekaj težav, ki pa smo jih uspešno premostili, saj se je do danes na oba seminarja prijavilo kar lepo število mentorjev.

Če se na seminarja še niste prijavili, Vas prijazno vabimo, da se nam še pridružite. Prijave sprejemamo do 10. novembra. Na letošnjem tekmovanju so v ospredju besedila štirih pisateljev: Mateta Dolenc (1. stopnja), Marjana Rožanca (2. stopnja), Draga Jančarja (3. stopnja) in Lojzeta Kovačiča (4. stopnja).

Prva izvedba, ki je namenjena profesorjem in učiteljem v osnovnih in srednjih šolah, bo v petek in soboto, 12. in 13. novembra.

Druga izvedba bo teden dni kasneje, 19. in 20. novembra. Namenjena bo samo osnovnošolskim učiteljem.

Na seminar se prijavite tako, da pošljete izpolnjeno priloženo Prijavnico in podatke za izdajo računa po faksu 02/47-111-71 s podatki udeleženca in podatki plačnika (naziv, naslov, identifikacijsko številko), če je plačnik šola ali firma ali podjetje. Kotizacijo (za člane Slavističnega društva 17.000, 00 SIT, za nečlane 21.800 SIT) nakažite najkasneje tri dni pred pričetkom seminarja na transakcijski račun: ZVEZA DRUŠTEV SLAVISTIČNO DRUŠTVO SLOVENIJE, TRR št. 02083-0018125980, sklic na št. 00 – DAVČNA ŠTEVILKA PLAČNIKA (če je plačnik šola, firma, podjetje), oz. 00– 99-10-04 (če je udeleženec samoplachnik).

V upanju, da se boste udeležili seminarja, se veselimo sodelovanja z Vami in Vas lepo pozdravljamo.

Marjana Lavrič
tajnica Slavističnega društva Slovenije

Prijavnica in podatki za izdajo računa

Za izdajo računa v skladu s 34. in 35. členom Zakona o davku na dodano vrednost in 63. členom pravilnika potrebujemo vaše podatke:

Firma po registraciji oz. skrajšano ime po registraciji:	
---	--

Ulica, hišna številka, poštna številka, kraj: Telefon:	
--	--

Identifikacijska številka: Davčna številka:	
--	--

Zavezanec za DDV:	DA	NE	(ustrezno obkrožite)
--------------------------	----	----	----------------------

Ime in priimek udeleženca/cev: Število udeležencev:	
--	--

Način plačila:	Plačilni nalog Dne:
-----------------------	------------------------

Datum:	
---------------	--

Prosimo, obkrožite, na katero izvedbo in stopnjo se prijavljate.
Prijavljam se na I. izvedbo (12, 13. 11. – 1., 2., 3., 4. stopnja) ali na II. izvedbo (1. stopnja) (Prosimo, obkrožite, na katero izvedbo in stopnjo se prijavljate)

ŽIG: _____ Podpis: _____

Za morebitna vprašanja se lahko obrnete na računovodkinjo društva Marijo Kraner (Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel.: 02 47 11 172, mobilni tel.: 041 34 00 43, e-naslov: mateja.kraner1@guest.arnes.si), ter na tajnico društva, Marjano Lavrič (mobilni tel.: 041 236 912- po 13. uri, e-naslov: marjana_lavric@hotmail.com).

Seminar mentorjev za Cankarjevo priznanje, 1. izvedba
(Vrhnika, Cankarjev dom, Tržaška 25, 12. in 13. november 2004)

PETEK, 12. NOVEMBER

9.30-10.00 Prihod in evidentiranje udeležencev
10.00 Začetek seminarja mentorjev Tekmovanja za Cankarjevo priznanje, *Cankarjev dom, velika dvorana*

10.15-11.30 Predstavitel tematskega sklopa za I. stopnjo, Vlado Pirc CD, velika dvorana	10.15-11.30 Predstavitel tematskega sklopa za II. stopnjo, Mirjam Podsedenshek CD, učilnica	10.15-11.30 Predstavitel tematskega sklopa za III. in IV. stopnjo, Alojzija Zupan Sosič, Darinka Ambrož CD, mala dvorana
--	--	--

11.30-11.45 Odmor

11.45- (nadaljevanje)	11.45- (nadaljevanje)	11.45- (nadaljevanje)
13.00- Odmor za kosilo		

14.30-16.15 Predstavitel naravne, kulturne in tehniške dediščine v občini Vrhnika, *Zbirališče: pred Cankarjevim domom*
16.30-18.00 Srečanje s pisateljem Matetom Dolencem, Cankarjev dom
18.00-19.00 Odmor za večerjo
19.30 Dobrodelni koncert Lion's kluba, *Cankarjev dom, velika dvorana*

SOBOTA, 13. NOVEMBER

9.00-9.45 Vanesa Matajč, Obravnavanje preteklosti skozi zgodovino in razvoj osebnosti, *Cankarjev dom, velika dvorana*
9.45-11.15 Priprava nalog za tekmovanja - delavnice, *Cankarjev dom, različne dvorane*

I. stopnja Vlado Pirc	II. stopnja Mirjam Podsedenshek	III. stopnja Elen Slavec	IV. stopnja Valentina Kobal
--------------------------	---------------------------------------	-----------------------------	--------------------------------

11.15-11.30 Odmor
11.30-15.00 Priprava nalog za tekmovanja – delavnice (nadaljevanje)
15.00 Evalvacija in zaključek seminarja

Seminar mentorjev za Cankarjevo priznanje, 2. izvedba (Vrhnika, Cankarjev dom, Tržaška 25, 19. in 20. november 2004)

PETEK, 19. NOVEMBER

- 9.30-10.00   Prihod in evidentiranje udeležencev
10.00   Začetek seminarja mentorjev Tekmovanja za Cankarjevo priznanje, *Cankarjev dom, velika dvorana*
- 10.15-11.30   Vlado Pirc, Predstavitev tematskega sklopa za I. stopnjo, *Cankarjev dom, velika dvorana*
- 11.30-11.45   Odmor
- 11.45-13.00   Vlado Pirc, Predstavitev tematskega sklopa za I. stopnjo (nadaljevanje), *Cankarjev dom, velika dvorana*
- 13.00-14.30   Odmor za kosilo
- 14.30-16.15   Predstavitev naravne, kulturne in tehniške dediščine v občini Vrhnika
Zbirališče pred Cankarjevim domom
- 16.30-18.00   Srečanje s pisateljem Matetom Dolencem, *Cankarjev dom*
- 18.00-19.30   Odmor za večerjo
- 20.00   Conor McPherson, Dublinska zgodba, gostovanje
Gledališča Koper, (režija: Tomi Janežič)

SOBOTA, 20. NOVEMBER

- 9.00-9.45   Vanesa Matajč, Morje v delih slovenskih pripovednikov
- 9.45-11.15   Vlado Pirc, Priprava nalog za tekmovanje na I. stopnji – delavnica
Cankarjev dom, mala dvorana
- 11.15-11.30   Odmor
- 11.30-13.00   Vlado Pirc, Priprava nalog za tekmovanje na I. stopnji – nadaljevanje delavnice, *Cankarjev dom, mala dvorana*
- 15.00   Evalvacija in zaključek seminarja

Slavistično društvo Slovenije
Aškerčeva 2
1000 Ljubljana
[Http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html](http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/sds.html)

Prijavnica/pristopna izjava

Za kolege, ki bi želeli biti/postati člani Slavističnega društva Slovenije, pa še niso sporočili svojega naslova ali pa so se preselili. Ker jih nimamo v novem seznamu, jih ne moremo obveščati in jim pošiljati članskega gradiva. Podpisana pristopna izjava pomeni, da član sprejema Pravila Zveze društev Slavistično društvo Slovenije, objavljena na spletnih straneh društva
<http://www.ff.uni-lj.si/slovjez/sds/pravilasds.html>.

Ime in priimek:

Natančen zasebni naslov:

Elektronski naslov:

Izobrazba in delovno mesto:

Ustanova/zaposlen na:

Datum:

Podpis:

Članarino za leto 2004 (3800 sit) plačajte s plačilnim nalogom na transakcijski račun Zveze društev Slavistično društvo Slovenije št. 02083-0018125980. Dodatna pojasnila daje računovodkinja Marija Kraner (Tiha ulica 11, 2000 Maribor, tel. 02 4711 172). Prijavnico, s katero izrazite, da se želite včlaniti v Slavistično društvo Slovenije, pošljite na naslov Miran Hladnik, Filozofska fakulteta, Aškerčeva 2, 1000 Ljubljana ali na miran.hladnik@guest.arnes.si. Vabimo vse, ki bi želeli sproti prejemati obvestila o različnih prireditvah, predavanjih in tiskovnih konferencah oziroma diskutirati na literarne, jezikovne, humanistične, izobraževalne ... teme, da sporočijo svoje e-naslove oz. se prijavijo na spletno stran
<http://mailman.ijs.si/listinfo/slovlit>.